

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 42/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu Libora Duřu a zo sudcov Ladislava Duditřa a Miroslava Duriřa (sudca spravodajca) predbeřne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 167/2019 a jeho uznesením č. k. 3 Cob 167/2019-286 z 24. júna 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta

porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 167/2019 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho uznesením č. k. 3 Cob 167/2019-286 z 24. júna 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola stranou v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 22 Cb 49/2018 v procesnom postavení žalovanej, proti ktorej sa žalobkyňa (obchodná spoločnosť Platiť sa oplatí s. r. o.) domáhala zaplatenia sumy 371,03 € s príslušenstvom z titulu neuhradených faktúr za poskytnuté služby právnym predchodcom žalobkyne (Slovak Telekom, a. s.).

3. Rozsudkom okresného súdu č. k. 22 Cb 49/2018-234 z 13. mája 2019 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie žalovanej“) bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 371,03 € s úrokom z omeškania. Zároveň bola citovaným rozhodnutím súdu prvej inštancie žalobkyni priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok pre zmeškanie žalovanej bol okresným súdom vydaný na podklade zistenia o splnení všetkých zákonných predpokladov pre rozhodnutie vo veci v súlade s § 274 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

4. Proti rozsudku okresného súdu pre zmeškanie žalovanej táto podala odvolanie v súlade s § 356 písm. b) CSP z dôvodu, že neboli splnené podmienky na jeho vydanie. V odvolaní sťažovateľka argumentovala, že v rozpore s § 274 písm. a) CSP nebola poučená o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie (ďalej aj „prvá námietka“) a že okresný súd vydal rozsudok pre zmeškanie v rozpore s § 299 ods. 1 CSP (ďalej aj „druhá námietka“).

5. Napadnutým uznesením krajský súd odvolanie odmietol v súlade s § 356 písm. b) a § 386 písm. c) CSP, a to bez vecného prieskumu, čím došlo k odňatiu práva na súdnu ochranu.

6. Sťažovateľka v tomto smere zdôrazňuje s odkazom na § 356 písm. b) CSP, že prípustnosť odvolania v predmetnej veci vyplýva priamo zo zákona a predstavuje výnimku z principiálneho vylúčenia prieskumu tohto typu rozhodnutia, ak pre kontumačný rozsudok neboli dané podmienky. Povinnosťou krajského súdu preto bolo preskúmať obsah odvolania sťažovateľky a vysporiadať sa s námietkami ňou formulovanými.

7. Sťažovateľka namieta, že nedôvodnosť odvolania má za následok jeho zamietnutie. Odmietnutím jej odvolania zo strany krajského súdu v súlade s § 386 písm. c) CSP pre neprípustnosť nastal stav, podľa ktorého podanie sťažovateľky nebolo vecne preskúmané vôbec. Napadnuté uznesenie krajského súdu je nepreskúmateľné a arbitrárne, keďže z neho vyplýva, že *„odvolanie je procesné neprípustné, aj to, že v odvolaní chýba odôvodnenie aj to, že odôvodnenie nezakladá dôvod prípustnosti odvolania. Formulácia viet je natolko zmätočná a spája rôzne časti zákona aj obsahu podania, že je z hľadiska elementárnych požiadaviek na kvalitu rozhodnutia neakceptovateľná. Podstatný obsah odvolania... odvolací súd zamlčal a k odvolacím námietkam sa buď nevyjadril vôbec alebo interpretoval zákon svojvoľne.“*

8. K prvej námietke sťažovateľka uvádza, že výklad § 274 CSP vyplývajúci z bodu 12 napadnutého uznesenia krajského súdu je arbitrárny. Zdôrazňuje pritom, že logický výklad citovaného ustanovenia Civilného sporového poriadku si vyžaduje, aby *„poučenie o možnosti vydania kontumačného rozsudku bolo súčasťou predvolania na konkrétny termín pojednávania. Nestačí poučenie v rámci predvolania na prvé pojednávanie, či v rámci všeobecnej poučovacej povinnosti. Sťažovateľka preto nemohla byť poučená v roku 2018 o dôsledkoch neúčasti na treťom pojednaní veci v roku 2019 a už vôbec nie uznesením, v ktorom bola vyzvaná na vyjadrenie k žalobe, kde bola poučená len o dôsledkoch vydania rozsudku pre zmeškania, ak sa včas nevyjadrí.“*

9. Podľa sťažovateľky v zápisnici z pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 27. februára 2019, na ktorom sťažovateľka zobrala termín na vedomie, nie je uvedené, že okresný súd poučuje strany o nutnosti ustanoviť sa na pojednávanie pod sankciou uplatnenia ustanovenia § 274 CSP, preto záver odvolacieho súdu o splnení podmienok pre vydanie kontumačného rozsudku je arbitrárny.

10. Sťažovateľka tvrdí, že v odvolaní proti rozsudku okresného súdu pre zmeškanie žalovanej namietala opakované odročovanie pojednávania a predlžovanie sporu, ako aj konštatovanie sudcu okresného súdu o tom, že sťažovateľka sa na nariadený termín pojednávania nemusí ustanoviť. K odvolacej argumentácii sťažovateľky sa krajský súd v napadnutom uznesení vôbec nevyjadril.

11. Poukazuje ďalej na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 233/2019 zo 4. júna 2019, v ktorom sa uvádza, že kontumačný rozsudok nie je žiaduci aj pri splnení požiadaviek zákona, najmä ak súdne konanie trvá dlhšiu dobu, vo veci sa uskutočnilo viac pojednávaní, na ktoré sa žalovaný riadne dostavil, nebol v konaní nečinný a súd na návrh obidvoch strán vykonal rozsiahle dokazovanie. V konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľka poskytla potrebnú súčinnosť, pričom okresný súd mal v čase rozhodovania k dispozícii všetky potrebné podklady pre rozhodnutie v jej prospech, ale neboli ani *„splnené formálne požiadavky na jeho vydanie, ktoré nemohla sťažovateľka predvídať, preto je nepochybné, že rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý odmietol zrušenie rozsudku pre zmeškanie z dôvodu neprípustnosti, je porušením práva na spravodlivý proces.“*

12. Nevyjadrenie sa krajského súdu k druhej námietke (aplikácia § 299 ods. 1 CSP) spôsobilo porušenie práva sťažovateľky na spravodlivý proces. Okrem toho v bode 12 napadnutého uznesenia krajský súd len konštatuje, že sťažovateľka predostrela argumenty, ktoré priamo nesúvisia s vydaním rozsudku pre zmeškanie. Uvedená konštatácia obsiahnutá v napadnutom uznesení odvolacieho súdu podľa sťažovateľky odporuje obsahu jej podania, keďže procesnú neprípustnosť vydania kontumačného rozsudku podľa § 299 ods. 1 CSP, naopak, sformulovala. Tvrdí ďalej, že procesnú neprípustnosť vydania rozsudku pre zmeškanie podľa § 299 ods. 1 CSP nie je možné preskúmať bez skúmania

hmotnoprávneho základu žaloby, teda toho, či rozsudok pre zmeškanie bol vydaný v neprospech spotrebiteľky. Pokiaľ sa teda krajský súd odmietol zaoberať okolnosťou, či sťažovateľka bola vo vzťahu k žalobkyni v postavení spotrebiteľky, odoprel jej účinnú právnu ochranu pred následkami kontumačného rozsudku. Podľa sťažovateľky spotrebiteľský charakter vyplýval z obsahu spisu, pričom odvolací súd „*tento stav spisovej dokumentácie vôbec nereflektoval a neskúmal dôvodnosť rozhodnutia o zmeškaní, ani nejasné dôvody odročovania. Preto, ak odvolací súd ignoroval obsah spisu, ktorý výslovne obsahoval zmluvné ustanovenie o tom, že zmluva bola uzatvorená podľa Občianskeho zákonníka ako spotrebiteľská zmluva, a potvrdil rozhodnutie v neprospech spotrebiteľky, porušil právo sťažovateľky na spravodlivý proces.*“.

13. Výklad § 274 CSP odvolacím súdom, podľa ktorého poučenie o procesných právach a povinnostiach, ktoré vydal okresný súd v rámci výzvy na vyjadrenie k žalobe, sa vzťahuje na akékoľvek pojednávanie nariadené vo veci samej a v ktoromkoľvek štádiu konania, je podľa sťažovateľky arbitrárny, a teda taký, ktorým nebola sťažovateľke daná možnosť uplatniť jej náležiacie procesné práva ako súčasť práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Okrem toho vydaním kontumačného rozsudku a jeho potvrdením zo strany odvolacieho súdu došlo k pozbaveniu možnosti sťažovateľky uplatniť jej procesné práva vrátane podania riadneho opravného prostriedku.

14. Obsah napadnutého uznesenia odvolacieho súdu je podľa sťažovateľky zmätočný a nepreskúmateľný, pokiaľ ide o odôvodnenie neprípustnosti odvolania, ale aj z hľadiska posúdenia odvolacích námietok sťažovateľky. Sťažovateľka v tomto kontexte argumentuje, že pre posúdenie dôvodnosti vydania rozsudku pre zmeškanie boli rozhodujúce podmienky, a to pozitívna podmienka [splnenie podmienok vyplývajúcich z § 274 písm. a) CSP] a negatívna podmienka podľa § 299 ods. 1 CSP, v súlade s ktorým kontumačný rozsudok nemožno vydať v neprospech spotrebiteľa, ktorým sťažovateľka v okolnostiach veci bola. Krajský súd vo vzťahu k pozitívnej podmienke § 274 písm. a) CSP vyložil arbitrárne a v rozpore s obsahom spisu a s negatívnou podmienkou sa nevysporiadal vôbec.

15. Pokiaľ sa krajský súd odmietol zaoberať negatívnou podmienkou pre prípustnosť vydania rozsudku pre zmeškanie, potom sťažovateľke odoprel účinnú právnu ochranu pred následkami takéhoto rozsudku a sťažovateľku zbavil účinného prostriedku právnej ochrany tak, ako ho má na mysli čl. 13 dohovoru, a súčasne porušil právo sťažovateľky na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

16. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv zaručených čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a napadnutým uznesením v tomto konaní vydaným. Sťažovateľka zároveň požaduje zrušenie napadnutého uznesenia krajského súdu a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie, ako aj priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1 000 €.

17. S odkazom na § 34 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka argumentuje, že sa na ňu ako navrhovateľku a zároveň advokátku v konaní o ústavnej sťažnosti nevzťahuje povinnosť zastúpenia (§ 34 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

20. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

21. Podľa § 132 ods. 1, 2 a 3 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (odsek 1). Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (odsek 2). Ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa (odsek 3).

22. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

23. V zmysle § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

V súlade s čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, má právo na účinný opravný prostriedok pred vnútroštátnym orgánom bez ohľadu na to, že porušenie spôsobili osoby pri plnení ich úradných povinností.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

25. Sťažovateľka prvou námietkou argumentuje, že zo strany krajského súdu došlo k arbitrárnemu výkladu povinnosti vyplývajúcej z § 274 písm. a) CSP, keďže nebola poučená o možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Druhou námietkou brojí proti postupu krajského súdu, ktorý sa v napadnutom konaní odmietol zaoberať a vysporiadať sa s jej odvolacou argumentáciou týkajúcou sa rozporu postupu okresného súdu pri vydávaní rozsudku pre zmeškanie s § 299 ods. 1 CSP. Podľa názoru sťažovateľky odmietnutím odvolania zo strany krajského súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie a na súdnu ochranu a v konečnom dôsledku aj k pozbaveniu možnosti uplatniť procesné práva vrátane podania riadneho opravného prostriedku.

26. Podľa názoru ústavného súdu mala sťažovateľka v kontexte svojej argumentácie zhrnutej v predchádzajúcom odseku možnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktoré považuje za arbitrárne a zmätočné (bod 14 tohto uznesenia), podať dovolanie, ktorým sa mohla domáhať ochrany ňou namietaného porušenia práv zaručených ústavou a dohovorom.

27. Z už citovaného princípu subsidiarity, ktorým sa konanie pred ústavným súdom riadi, vyplýva, že konanie pred ústavným súdom predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, III. ÚS 114/2010, III. ÚS 5/2013).

28. Vyčerpanie právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje na účinnú ochranu základných práv a slobôd a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, je jednou z podmienok prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda aj podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom [§ 55 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

29. V prípade jej nesplnenia platí, že ústavná sťažnosť je neprípustná. Výnimkou z tohto pravidla je situácia, keď sťažovateľ preukáže, že právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Dôkazné bremeno pri preukazovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa je na sťažovateľovi.

30. Ako už bolo naznačené, podmienkou toho, aby ústavný súd pristúpil k meritórnemu prejednaniu ústavnej sťažnosti, je vyčerpanie dostupných prostriedkov nápravy, ktorých uplatnenie sťažovateľovi právny poriadok priznáva. V civilnom sporovom konaní je to aj podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 419 a nasl. CSP, a to za situácie, že tento opravný prostriedok je účinný na ochranu sťažovateľom označených práv (I. ÚS 47/2020, III. ÚS 35/2019, I. ÚS 69/2019, III. ÚS 19/2019, I. ÚS 146/2018).

31. V prípade ústavnej sťažnosti tvoriacej predmet tohto konania ústavný súd po dôslednom posúdení jej odôvodnenia konštatuje, že argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k tvrdenému neoprávnenému zásahu do základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru je založená na namietaných nedostatkoch v procesnom postupe krajského súdu, ktoré vyústili do svojvoľného (arbitrárneho), resp. nedostatočne odôvodneného rozhodnutia, ako aj odmietnutia prístupu k opravnému prostriedku.

32. V § 420 CSP sú taxatívne vypočítané procesné vady konania takého stupňa závažnosti, pre ktoré je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu v merite veci alebo

rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je tak založená na princípe univerzality, čo znamená, že dovolaním možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie skončilo, prípadne ktorým sa rozhodlo v merite veci. [k tomu pozri aj bod 9.1 uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 236/2016 z 19. januára 2017 publikovaného pod R 19/2017].

33. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní a pod. (pozri k tomu uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017).

34. Otázkou, či rozhodnutie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania podaného proti rozsudku súdu prvej inštancie pre zmeškanie je rozhodnutím, ktoré možno napadnúť dovolaním podľa § 420 písm. f) CSP (vada zmätočnosti) ako mimoriadnym opravným prostriedkom za obdobnej procesnej situácie, sa najvyšší súd už zaoberal vo veci sp. zn. 5 Obdo 87/2018, pričom uznesením z 22. novembra 2018 zdôraznil, že z hľadiska § 420 CSP je dovolanie prípustné, pretože smeruje proti rozhodnutiu, ktorým sa konanie končí (k tomu pozri aj bod 20 citovaného rozhodnutia najvyššieho súdu). Na podklade uvedeného následne najvyšší súd pristúpil k preskúmaniu vecnej argumentácie dovolateľa z pohľadu toho, či v konkrétnych okolnostiach veci k dovolateľom vymedzenému dôvodu zmätočnosti skutočne aj došlo.

35. Ústavný súd si uvedomuje, že otázka posúdenia, či v konkrétnej veci sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v rámci takého konania do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Ústavný súd sa pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu nutnosti jeho vyčerpania ako podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti (t. j. pri posudzovaní, či v konkrétnom prípade ide o účinný prostriedok nápravy) môže obmedziť výlučne na formálne posúdenie jeho prípustnosti. Dovolanie neprichádza do úvahy ako účinný prostriedok nápravy najmä vtedy, ak je na prvý pohľad zjavné, že dovolanie je v danom prípade neprípustné, napríklad preto, lebo to výslovne vylučuje procesná norma (napr. § 421 ods. 2 CSP, § 422 CSP a pod.). Ďalšou osobitnou výnimkou z pravidla o subsidiarite konania o ústavnej sťažnosti je situácia, ak sťažovateľ tvrdí a preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu patria na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

36. S prihliadnutím na skutkovú a právnu argumentáciu sťažovateľky, ktorou v zásade namieta nedostatočnosť odôvodnenia síce nemeritórneho rozhodnutia odvolacieho súdu, ale rozhodnutia konečného, a s prihliadnutím na skutočnosť, že právo na riadne odôvodnenie je obsahovou súčasťou práva na spravodlivý proces, ústavný súd konštatuje, že jeho právomoci v konkrétnych okolnostiach veci predchádza právomoc najvyššieho súdu sa predmetnou argumentáciou sťažovateľky (resp. jej tvrdením o vade zmätočnosti) zaoberať a jej opodstatnenosť preskúmať (obdobne IV. ÚS 331/2020).

37. Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o podanej ústavnej sťažnosti v rámci jej predbežného prerokovania pritom dopytom na okresnom súde zistil, že sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie nepodala. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľky ústavným súdom v situácii, keď nevyužila právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý jej zákon účinne poskytoval, t. j. nepodala dovolanie, hoci ho podať mohla a mala, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 728/2016).

38. Sťažovateľka tiež ani netvrdila (tým menej preukazovala), že dovolanie v konkrétnych okolnostiach veci podľa § 420 písm. f) CSP nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

39. Pozornosti ústavného súdu síce neušlo, že v napadnutom uznesení krajského súdu bola sťažovateľka nesprávne poučená o nemožnosti podať dovolanie, táto skutočnosť však nemá na posúdenie účinnosti právneho prostriedku vplyv, keďže v súlade s rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu samotné nesprávne právne poučenie o (ne)možnosti podať dovolanie uvedené v písomnom vyhotovení rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním nespôsobuje reálnu ani právnu nemožnosť tento mimoriadny opravný prostriedok účinne použiť (k tomu pozri bod 27 uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obdo 17/2020 z 2. júna 2020).

40. Keďže v konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľka, ktorá na podklade svojej už citovanej argumentácie tvrdila, že v dôsledku konečného rozhodnutia odvolacieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru, mala k dispozícii účinný právny prostriedok, a to dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, je daná právomoc najvyššieho súdu sa skutkovou a právnou argumentáciou zaoberať v dovolacom konaní (obdobne I. ÚS 346/2019 a IV. ÚS 154/2020).

41. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť smerujúcu proti postupu krajského súdu v napadnutom konaní a proti ním vydanému napadnutému uzneseniu pre namietané porušenie práv zaručených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru odmietol z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

42. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. januára 2021

Libor Duľa
predseda senátu